

Onderwerp

18e voortgangsbericht Windenergie

Kern mededeling:

Hierbij ontvangt u het 18^e voortgangsbericht Windenergie. Met dit voortgangsbericht informeert het college de Staten over de ontwikkelingen in het derde en vierde kwartaal van 2023.

Mededeling:

Op 13 juli 2016 hebben Provinciale Staten aan Gedeputeerde Staten bij motie verzocht om periodiek te informeren over de voortgang en de uitwerking van de uitwerking van het op 13 juli 2016 vastgestelde Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland. Met dit 18^e voortgangsbericht (over het derde en vierde kwartaal van 2023) geven Gedeputeerde Staten uitvoering aan deze motie. In september jl. heeft u het vorige voortgangsbericht ontvangen.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)
18 ^e voortgangsbericht Windenergie	3243888	ja

Registratienummer

3243889

Datum

19 maart 2024

Expertiseteam

ETENER

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Hofstra, H.J.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

PROVINCIE FLEVOLAND

Voortgangsbericht uitwerking beleid Windenergie

Voortgangsbericht 18
3^e en 4^e kwartaal 2023

Met dit voortgangsbericht informeren wij Provinciale Staten over de uitvoering van het Regioplan Windenergie Zuidelijk en Oostelijk Flevoland in het derde en het vierde kwartaal van 2023.

In het Regioplan is een uitwerking van het provinciale beleid voor windenergie in zuidelijk en oostelijk Flevoland vastgelegd. Het plan voorziet in de vervanging van de huidige generatie windmolens door nieuwere en efficiëntere turbines, waardoor het mogelijk is om meer dan twee keer zoveel duurzame energie op te wekken dan met de vorige generatie molens het geval is. Daarnaast is de voorwaarde gesteld dat bewoners en ondernemers uit het gebied de mogelijkheid moeten krijgen om financieel in de ontwikkeling van windparken te participeren. Hiermee draagt het beleid bij aan economische structuurversterking en een vergroting van het lokale en regionale draagvlak.

1. Obstakelverlichting (Naderingsdetectie)

Naderingsdetectie kan ervoor zorgen dat obstakelverlichting van windmolens niet permanent hoeft te branden.

Op 1 november 2023 is door de Minister voor Klimaat en Energie de Regeling specifieke uitkering naderingsdetectie op land open gesteld. Deze regeling biedt provincies eenmalige ondersteuning bij het verminderen van lichthinder bij bestaande windmolens door het subsidiëren van naderingsdetectiesystemen. De specifieke uitkering bedraagt maximaal 20% van de kosten per windmolen tot een maximum van € 5.000 mits de provincie zelf ook 20% bijdraagt. Hiertoe is bij de behandeling van de programmabegroting 2023 een bedrag van 1,5 miljoen euro geoormd. Voor meer informatie verwijzen wij naar de Statenmededeling #3032681 van 1 november 2022.

Op 8 februari 2024 zijn voor de betreffende bestaande windparken de Nadere regels voor naderingsdetectiesystemen voor bestaande windturbines op het land in de provincie Flevoland opengesteld.

2. Natuuraspecten

Op 30 juni 2021 hebben Provinciale Staten de motie “Maak windmolens vogelvriendelijk” aangenomen. Hierin is het college van Gedeputeerde Staten verzocht hiervoor een passend voorstel te doen. Het college heeft eind Q4 2023 de verkenning hiervoor afgerond en heeft Provinciale Staten hierover op 6 februari 2024 geïnformeerd (#3206228).

Het college concludeert dat uitvoering van de motie “maak windmolens vogelvriendelijk” niet haalbaar is zonder financiële middelen. Het toepassen van cameradetectiesystemen (CDS) is een effectieve maatregel om windmolens vogelvriendelijk te maken. Echter het college ziet geen financiële mogelijkheden voor een eenmalige subsidie om de toepassing van CDS actief te stimuleren. Het college komt daarom niet met een voorstel voor een subsidieregeling voor het toepassen van CDS.

3. Flevolands beleid over Windenergie in beeld

Videoreportage geïnitieerde projecten vanuit de gebiedsgebonden bijdragen van windparken

In Flevoland dragen de windparken financieel bij aan maatschappelijke projecten middels zogenoemde gebiedsgebonden bijdragen. Door dergelijke lokale gebiedsfonds kunnen maatschappelijk projecten worden ondersteund die anders niet of beperkter mogelijk zouden zijn. Op deze wijze leveren onze windparken een bijdrage aan de directe leefomgeving.

De provincie heeft in het kader van de klimaatweek een videoreportage gemaakt waarbij een aantal projecten de revue passeren welke met deze gebiedsgelden mogelijk zijn gemaakt. Via deze link is de reportage terug te kijken: www.youtube.com/watch?v=GeTB4C83Y2A.

Samenwerking SwifterwinT en Staatsbosbeheer voor Swifterbos

SwifterwinT (mede initiatiefnemer van Windplanblauw) en Staatsbosbeheer hebben op 1 september een overeenkomst gesloten over watercompensatie in het Swifterbos van Swifterbant.

SwifterwinT heeft tochten in het Swifterbos verbreed en ook stuwen geplaatst om de waterhuishouding te verbeteren. Het onderhoud hiervan zal door SwifterWinT de komende 25 jaar worden gefinancierd. De uitgevoerde werkzaamheden in het Swifterbos zijn nu opgeleverd.

Omroep Flevoland heeft hier een (video)reportage van gemaakt welke kan worden teruggekeken via onderstaande link: www.omroepflevoland.nl/nieuws/351172/waterpeil-in-swifterbos-weer-op-orde-dankzij-windparkexploitant

Windpark Zeewolde investeert in een cameradetectiesysteem om zeearenden te beschermen

In het vorige voortgangsbericht is gemeld dat Windpark Zeewolde een apart onderzoek heeft laten verrichten naar de vluchtbewegingen van de zeearend in hun plangebied. Aan de hand van deze uitkomsten neemt Windpark Zeewolde, in lijn met de motie “Maak windmolens vogelvriendelijk”, zelf de verantwoordelijkheid en investeert in een cameradetectiesysteem (CDS). Dergelijke systemen kunnen automatisch vogelsoorten (zoals de zeearend) identificeren en relevante windmolens stilzetten bij een naderende aanvaring. Hierdoor worden aanvaringsrisico's gereduceerd zonder onnodige stilstand van windmolens.

Omroep Flevoland heeft hieraan een reportage gewijd welke kan worden teruggezien op <https://www.omroepflevoland.nl/nieuws/352975/miljoeneninvestering-voor-beschermen-onoplettende-zeearenden>

4. Onderzoek Randstedelijke Rekenkamer Windpark Hanze

Bij motie hebben Provinciale Staten besloten om de Randstedelijke Rekenkamer een onderzoek te laten starten naar de participatie van bewoners en ondernemers bij Windpark Hanze en de rol van de provincie daarbij.

De Randstedelijke Rekenkamer heeft haar onderzoek naar Windpark Hanze in Q4 2023 inhoudelijk afgerond. Vanwege de bestuurderswissel bij de Rekenkamer heeft de bestuurlijke afronding met de portefeuillehouder niet in Q4 2023 kunnen plaatsvinden, waardoor de rapportage is vertraagd.

De resultaten van de Rekenkamer worden in Q2 van 2024 verwacht.

5. Moties

a. Maak windmolens vogelvriendelijk

Op 30 juni 2021 hebben Provinciale Staten de motie “Maak windmolens vogelvriendelijk” aangenomen. Hierin is het college van Gedeputeerde Staten verzocht hiervoor een passend voorstel te doen. Het college heeft eind Q4 2023 de verkenning hiervoor afgerond en heeft op 6 februari 2024 Provinciale Staten hierover bericht.

b. Boerenmolens

De motie ‘boerenmolens’ verzocht het college van Gedeputeerde Staten onderzoek te doen naar het verhogen van de toegestane tiphoogte bij kleine windmolens naar 22 meter op veelal agrarische bedrijven. Boerenmolens betreffen kleine windmolens in het buitengebied voor eigen gebruik.

Het college heeft de mogelijkheden tot verhoging van de tiphoogte verder verkend. De uitkomst hiervan is dat een hogere tiphoogte waarschijnlijk niet zal bijdragen in het vergroten van de mogelijkheid om een boerenmolen toe te passen. Dit komt door het uitgangspunt dat een boerenmolen dient te worden gesitueerd tussen bebouwing en erf singel. Hierdoor is er een verhoogd risico op vogel- en vleermuisaanvaringsslachtoffers, waardoor in de meeste gevallen geen Omgevingsvergunning mogelijk zal zijn (los van de tiphoogte).

Het college wil voorkomen dat, door verhoging van de tiphoogte naar 22 meter, de verwachting wordt gewekt dat er meer mogelijkheden zijn voor het toepassen van boerenmolens. In de meeste gevallen is er vanuit natuur geen vergunbare situatie, wat zal leiden tot teleurstelling en een kostenpost voor de verplichte uitgevoerde vooronderzoeken bij initiatiefnemers. Hierdoor zal het college geen voorstel doen om de tiphoogte in de Omgevingsverordening aan te passen naar 22 meter. Dit besluit is aan Provinciale Staten op 12 december medegedeeld (documentnr 3175514).

c. Niet meer windmolens

Provinciale Staten hebben op 29 juni 2022 met de motie ‘Niet meer windmolens in Flevoland’ duidelijk aangegeven dat het vestigen van nieuw windparken in Flevoland niet meer gewenst is.

Hiertoe is de Omgevingsverordening partieel herzien bij vaststelling door Provinciale Staten (Staatscourant nr. 13123, 10 november 2023).

d. Windplan West

Provinciale Staten hebben op 26 april 2023 met de motie 'Handhaven Windplan West' het college opgedragen enkel medewerking te verlenen aan initiatieven passend binnen het windgebied, projectgebied West en de plaatsingszone West. In de mededeling 3119580 op 14 juni heeft het college de Provincie Staten hierover geïnformeerd; de inhoud van de motie is bestuurlijk mede gedeeld en besproken met de Vereniging Windplan West en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Naar aanleiding van deze motie heeft de initiatiefnemer zich teruggetrokken uit de intentieovereenkomst Windplan West.

e. Bodemonderzoek Bisfenol A

Bisfenol A (BPA) is een chemische stof, aangeduid als zeer zorgwekkende stof (ZZS), dat veel wordt gebruikt in (de productie van) plastics. Toepassingsvormen zijn bijvoorbeeld bouwmaterialen en voedselverpakkingsmaterialen. Daarnaast wordt BPA gebruikt als basis voor epoxy verven en harsen (epoxycoatings). Hierdoor kan BPA in epoxy producten aanwezig zijn.

Windturbinebladen bestaan uit glasvezel en epoxy, afgeschermd door coatings. Door erosie van de bladen komt er coatingmateriaal (microplastics) in het milieu terecht. In extreme gevallen is de gehele coating verweerd en zou ook het turbineblad zelf kunnen slijten waardoor epoxy in het milieu komt. Hieruit kan door uitloging mogelijk BPA vrijkomen.

Provinciale Staten hebben op 8 november 2023 motie 'Bodemonderzoek Bisfenol A' aangenomen (motie 2). Hierin wordt ondermeer het college verzocht met een voorstel te komen voor onderzoek om de aanwezigheid van fijnstof, microplastics en BPA in het oppervlaktewater en in de grond rondom windmolens te meten. Tevens dient dit onderzoeksvoorstel zich te richten in welke mate windmolens bijdragen aan de uitstoot van fijnstof, microplastics en BPA.

Het college laat door een extern bureau de mogelijkheden van een dergelijk onderzoek verkennen. De verkenning brengt eerst de problematiek in beeld voor de drie stofgroepen en beschrijft welke kennis beschikbaar is over bronnen van herkomst en of het technisch mogelijk is deze stoffen nauwkeurig te meten. Deze inzichten zijn belangrijk om vervolgens, indien mogelijk, een onderzoeksopzet uit te werken wat zich mede richt op beantwoording van de vraag in welke mate windmolens bijdragen aan de uitstoot van fijnstof, microplastics en BPA. De afronding van de verkenning wordt verwacht in Q2 2024.

6. Windparken

a. Windpark Eemmeerdiijk

In januari 2023 is de toren van een windmolen van het windpark Eemmeerdiijk afgebroken. In het vorige voortgangsbericht is hierover nader bericht.

Inmiddels heeft Vattenfall de 17 windmolens verwijderd.

b. Windpark Zeewolde (projectgebied Zuid)

Windpark Zeewolde heeft 91 nieuwe windmolens met een gezamenlijk opgesteld vermogen van 350 Megawatt (MW). Dit windpark betreft een samenwerking van Windpark Zeewolde B.V. (83 molens), Eneco en Pure Energy (ieder 4 molens).

Tot en met 31 december 2026 is er een overgangperiode, waarbij zowel de oude als nieuwe molens energie opwekken. Dit wordt dubbeldraaien genoemd. Op dit ogenblik zijn 52 van de 224 molens gesaneerd en zijn 172 molens aan het dubbeldraaien tot eind 2026. Na 2026 zijn de 224 oude molens allen buiten bedrijf gesteld en gesaneerd.

Windpark Zeewolde B.V. heeft met een aantal eigenaren van bestaande windmolens geen overeenstemming kunnen bereiken over sanering van hun windmolen. Deze dossiers zijn overgedragen aan de provincie ter verwerving en zo nodig onteigening. Eind Q4 2023 heeft de provincie de betreffende eigenaren en Windpark Zeewolde B.V. uitgenodigd om in Q1 2024 met de provincie rond de tafel te gaan. Het streven van de provincie is dat de partijen alsnog tot overstemming komen.

2023 is het eerste jaar waarin aanspraak kon worden gemaakt op Fonds Windpark Zeewolde; het gebiedsfonds van Windpark. Dit betreffen initiatieven die bijdragen aan duurzaamheid, landschap of leefbaarheid voor Zeewolde. Er zijn 26 aanvragen ingediend waarvan 21 initiatieven geheel of gedeeltelijk zijn gehonoreerd. Met de subsidietoekenning is € 330.910 besteed. Op de website van het Fonds Windpark Zeewolde is een overzicht gepubliceerd van gehonoreerde aanvragen: www.zeewolde.nl/fonds-windpark-zeewolde
<https://windparkzeewolde.nl>

c. Windplanblauw (projectgebied Noord)

Windplanblauw bestaat uit twee delen. Het landdeel wordt ontwikkeld door windvereniging SwifterwinT en het waterdeel door Vattenfall. Gezamenlijk zal Windplanblauw bestaan uit 61 windmolens met een gezamenlijk opgesteld vermogen van circa 340 MW.

De 37 windmolens van SwifterwinT zijn allen gerealiseerd en operationeel.

In het gebied stonden 74 windmolens. Vanaf oktober 2023 zijn de resterende 24 bestaande windmolens in het projectgebied stilgezet in afwachting van sanering. De sanering zal op 1 april 2024 zijn afgerond.

Het waterdeel van Vattenfall heeft vanwege relatief slechte weeromstandigheden in Q3 en Q4 2023 vertraging opgelopen. Hierdoor zijn eind Q4 2023 nog niet alle 24 windmolens geplaatst.

Het park Windplanblauw zal naar verwachting in augustus 2024 worden opgeleverd.

<https://windplanblauw.nl>

d. Windplan Groen (Projectgebied Oost)

Windplan Groen voorziet in de realisatie van 86 nieuwe windmolens onderverdeeld in 11 windparken met een gezamenlijk opgesteld vermogen van circa 500 MW. Per windpark werken grondeigenaren, bewonersgroepen, windmoleneigenaren en ontwikkelaars samen.

Dit windplan komt in de plaats van 70 bestaande windmolens met een gezamenlijk opgesteld vermogen van 107 MW. Het nieuw te ontwikkelen windpark Eolienne van 4 windmolens met 28 te saneren windmolens is een separate ontwikkeling, die is uitgesteld. Op dit moment zijn 58 bestaande molens gesaneerd. De Meeuwentocht met 10 windmolens zal in 2029 worden gesaneerd.

28 november was een heuglijke dag voor Windplan Groen. Op deze dag zijn de laatste twee windmolens bij Windpark Hanze en Windpark Hondstocht Zuid geplaatst. Hiermee komt de bouwfase van Windplan Groen tot een einde. De komende maanden zullen nog een aantal windmolens worden aangesloten op de elektra-infrastructuur waarna het Windplan geheel operationeel zal zijn.

www.windplangroen.nl

e. Windplan West (projectgebied West)

Vereniging Windplan West betreft de samenwerking tussen WUR, ENGIE, Windshare en solitaire windmoleneigenaren. Het windenergieproject betreft een project van nationaal belang, waardoor dit windplan onder de Rijkcoördinatieregeling valt.

Het realiseren van een economisch haalbaar windenergieproject in dit projectgebied is, vanwege de hoogtebeperking van vliegveld Lelystad, niet haalbaar. Hierdoor is uitbreiding van de verkenning met het gebied Lelystad-Noord door de initiatiefnemers voorgesteld. Afspraken hierover zijn in maart 2023 door Gedeputeerde Staten, initiatiefnemers, de Rijksoverheid en gemeente Lelystad vastgelegd in een intentieovereenkomst Windplan West. Voor een toelichting op dit proces verwijzen wij u naar het vorige voortgangsbericht.

De initiatiefnemer Vereniging Windplan West heeft in juli 2023 per brief laten weten zich uit de intentieovereenkomst Windplan West terug te trekken. Als belangrijkste reden voor dit besluit is aangegeven dat het politiek draagvlak bij de provincie ontbreekt met het aannemen van de motie 'Handhaven Windplan West'.

De beëindiging van de intentieovereenkomst door vereniging Windplan West is door Gedeputeerde Staten op 5 september aan Provinciale Staten medegedeeld. Hierbij is aangegeven dat de provincie in gesprek gaat met gemeente Lelystad om de toekomstmogelijkheden voor projectgebied West te verkennen. Deze verkenning is in januari 2024 gestart.

Colofon

Dit is een uitgave van:

Provincie Flevoland
Visarenddreef 1
Postbus 55
8200 AB Lelystad

Contact:

T 0320 – 265 265
E info@flevoland.nl
W www.flevoland.nl
Januari 2024